A követeléskezelés különböző módjai, adatvédelmi szempontból

Ügyszám: 973/K/2007-3

(…)

részére

Tisztelt (…)!

Követeléskezeléssel kapcsolatos beadványára az alábbiakban válaszolok:

Mindenekelőtt szeretném leszögezni, hogy hatásköröm csak a természetes személyek adatainak védelmére terjed ki, így jelen állásfoglalásom sem vonatkozik nem természetes személy adósok (pl. gazdasági társaságok) adatainak átadására.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (továbbiakban: Avtv.) alapján polgári jogi jogviszonyban adatkezelőnek a követelés jogosultja tekinthető. Az adatkezelő más személynek, így követeléskezeléssel, adósságbehajtással foglalkozó jogi vagy természetes személynek két módon adhat át adatot:

- Amennyiben a követelés kezelője csak pontosan meghatározott technikai műveleteket végez (pl. felszólítások postázása), akkor adatfeldolgozóként jogosult az adatok átvételére az Avtv. 4/A. §-a alapján, külön törvényi felhatalmazás, vagy az érintettek hozzájárulása nélkül. Az adatfeldolgozó azonban önálló döntéseket nem hozhat.

- A követeléskezelők az esetek túlnyomó többségében az adatokon érdemi műveleteket végeznek, azokat saját tevékenységi körükön belül döntéshozatalra használják fel (pl. követelés lejártának vizsgálata, jogérvényesítés módja, egyeztetés, fizetési feltételek meghatározása stb.), ebben az esetben adatkezelőnek minősülnek. Mivel a követeléskezelők szinte kivétel nélkül ebbe a körbe tartoznak, esetükben az adatok átvétele adattovábbításnak, tevékenységük adatkezelésnek minősül. Adatkezeléshez az Avtv. 3. § (1) bekezdése alapján törvény felhatalmazása, vagy az érintett hozzájárulása szükséges.

A fentiek alapján követeléskezelő három jogcímen végezheti a tevékenységét:

I. Az érintett hozzájárulása alapján

A személyes adat átadható követeléskezelőnek, ha ahhoz az érintett hozzájárult. A hozzájárulás megadható előzetesen, a követelés alapjául szolgáló szerződésben is.

II. Törvény felhatalmazása alapján

Nincs olyan törvény, amely általában hatalmazná fel a követeléskezelőket adatok átvételére, így csak azon adatkezelők számára végezhetik – adatkezeléssel járó – tevékenységüket, amelyeket az adatok átadására törvény felhatalmaz. A jelenleg hatályos törvények alapján az alábbi szervezetek jogosultak követeléskezelő igénybe vételére, adatok ilyen célú átadására:

– Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény alapján az elektronikus hírközlési szolgáltatók (157. § (6) bek. a) pont);

– A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. CXII. törvény a hatálya alá tartozó szervezetek (51. § (1) bek. c) pont);

– A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény alapján a távhőszolgáltató (45. § (1) bek. b) pont);

– A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény alapján a szolgáltató (15/B. § (4) bek. a) pont);

– A földgázellátásról szóló XLII. törvény alapján alapján az engedélyesek (14/A. § (4) bek. a) pont);

– A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény alapján a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a kockázati tőkealap-kezelő, a tőzsde, az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet, illetőleg központi értéktár (370. § (1) bek. c) pont).

III. Általános felhatalmazás alapján

A jogosult követelése érvényesítésének a hatályos magyar jog által elismert eszköze a szerződéssel megbízott ügyvéd közreműködésének igénybevétele. Az ügyvéd törvényi felhatalmazás alapján jogszerűen juthat hozzá megbízójától az adós személyes adataihoz, ehhez tehát az adós hozzájárulása nem szükséges.

Lehetőség van emellett polgári jog szerint a követelés másra történő átruházására, szerződéssel. A Polgári Törvénykönyv fejezete szabályozza az engedményezés jogintézményét: Az engedményezésre vonatkozó szabályok lehetővé teszik a természetes személy adósok adatainak átadását (Ptk. 328. § bek.). Az engedményezés annyiban különbözik a hagyományos követeléskezeléstől, hogy ebben az esetben a jogosult személyében változás történik.

A fentiek alapján az Ön kérdésére az alábbi válaszok adhatók:

– A követeléskezelési tevékenységre nem vonatkozik speciális szabály, ilyen tevékenység bármilyen vállalkozási forma keretében végezhető;

– Az adatok átadásának jogalapja lehet az érintett hozzájárulása, vagy speciális törvényi felhatalmazás a fent felsorolt esetekben, ekkor azok az adatok adhatók át, amelyek a követelés érvényesítéséhez szükségesek;

– A követeléskezelők főként a megbízójuktól kapott adatokat használhatják, egyes esetekben lehetőség van a személyi adat- és lakcímnyilvántartásból név- és lakcímadat igénylésére (ha ez jog, vagy jogos érdek érvényesítéséhez szükséges);

– A „faktoring” tevékenység lényegében a követelés eladását jelenti, erre az engedményezés szabályai irányadók.

Az adatok átadására eltérő szabályok vonatkoznak, ha a követeléskezelő külföldön van, vagyis az adatok továbbítása külföldre irányul: ekkor az Avtv. 9. §-ában meghatározott feltételeknek is meg kell felelni. Az Avtv. alapján ugyanakkor Az Európai Gazdasági Térség tagállamaiba irányuló adattovábbítást úgy kell tekinteni, mintha a Magyar Köztársaság területén belüli adattovábbításra kerülne sor. Vagyis amennyiben a követeléskezelő EGT államban van, és az adattovábbítás ide irányul, csak az I-III. pontokban írt rendelkezések az irányadók.

Személyes adatok védelmével és közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos kérdésekben forduljon hozzám továbbra is bizalommal.

Budapest, 2007. május 24.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila